

sterne hobede sig op. I november 1798 blev kritikken skærpet i to resolutioner fra delstaten Kentucky. Resolutionerne viste sig at være skrevet af Thomas Jefferson, der, selv om han var vicepræsident, i heftige vendinger kritiserede sin egen regering. Ifølge Jefferson havde enhver delstat ret til at nægte at følge forfatningsstridige love udformet af den føderale regering. I 1799 fulgte endnu en resolution fra Kentucky, mens Virginia fulgte trop med en lignende erklæring. Konsekvensen af de fire resolutioner kunne i yderste tilfælde blive, at en eller flere delstater meldte sig ud af unionen. De øvrige delstater valgte dog enten at afvise resolutionerne eller slet ikke at svare på dem. Konsekvenserne kunne ellers have været fatale for USA som samlet nation.

Præsidentvalget i 1800

Diskussionen af lovene om udlændinge og oprør skabte så megen intern splid mellem føderalisterne, at de stod meget svagt ved præsidentvalget i 1800. Valget var unikt, fordi John Adams som siddende præsident blev udfordret af sin egen vicepræsident, Thomas Jefferson. Da valget skulle afholdes, var der 138 valgmænd i valgmandskollegiet med hver to stemmer, det vil sige i alt 276 valgmandsstemmer. Da valgresultatet blev offentliggjort den 11. februar 1801, viste det sig, at to republikanske kandidater, Thomas Jefferson og Aaron Burr, havde fået lige mange stemmer, nemlig 73, mens John Adams fulgte på tredjepladsen med 65 stemmer. I tilfælde af stemmelighed skulle Repræsentanternes Hus afgøre, hvem der blev præsident. På dette tidspunkt var Repræsentanternes Hus stadig domineret af føderalisterne, og de skulle nu bestemme, hvilken republikaner der skulle være USA's næste præsident.

Nu forholdt det sig sådan, at man i afstemningen i Repræsentanternes Hus ikke talte individuelle stemmer, men delstatsstemmer, hvilket komplicerede forløbet yderligere. Ved den første afstemning i Repræsentanternes Hus stemte otte delstater for Jefferson, seks stemte for Burr, mens to stater, Maryland og Vermont, ikke kunne beslutte sig. Det krævede ikke mindre end 36 afstemninger, før Alexander Hamilton tilkendegav, at han støttede Jefferson. Det gjorde udslaget, og Jefferson blev den 4. marts 1801 indsat som USA's tredje præsident. Han holdt en indsættelsestale, der med formuleringen "Vi er alle republikanere, vi er alle føderalister" lagde op til forsoning. Jeffersons indsættelse markerede dermed den fredelige overdragelse af den politiske magt fra ét parti til et andet, som trods alle stridigheder er blevet en tradition i amerikansk politik.

Efter valgsejren til Jefferson blev tre af de omstridte "Love om udlændinge og oprør" ophævet. Den lov, der gav myndighederne lov til at fængsle og udvise fremmede, gælder dog stadig. Jefferson sløjfede desuden den forhadte whisky-afgift, som hans politiske modstander Hamilton havde fået indført i 1791. Endelig blev den ikke-erklærede krig med Frankrig afsluttet, og det amerikanske militærbudget beskåret med en tredjedel, fordi der ikke længere var en umiddelbar trussel mod USA; desuden frygtede Jefferson et militærkup, fordi mange officerer var føderalister.

Efter valget i 1800 stod føderalisterne tilbage som de store tabere. Det var dog i løbet af 1790'erne lykkedes dem at skabe en sammenhængende stat, der havde overlevet en lang række inden- og udenrigspolitiske kriser. Den franske aristokrat Alexis de Tocqueville (1805-1859), der rejste rundt i USA i begyndelsen af 1830'erne og efterfølgende skrev et stort tobindsværk om demo-

kratiet i Amerika, beskrev ligefrem føderalisternes regeringstid som "en af de mest lykkelige hændelser, som har ledsaget den store amerikanske unions fødsel".

Tekst 3.4 George Mason om forfatningen, 22. november 1787 (0,8 normalside)

En af de mest prominente modstandere af forfatningen var George Mason (1725-1792), som havde været med til at skrive Virginias rettighedserklæring, og som var modstander af den nye forfatning. Nedenfor følger et uddrag af "Fejl ved den nye forfatning", som blev trykt i avisen *Virginia Journal* i forbindelse med ratificeringsdebatten i USA's folkerigeste stat.

Der er ingen erklæring om rettigheder, og da de fælles love står over staternes love og forfatninger, giver rettighedserklæringerne i de enkelte stater ingen sikkerhed. På samme måde er folket ikke sikret at nyde godt af sædvaneretten, som kun er skrevet ind i de enkelte staters forfatninger.

I Repræsentanternes Hus er der ingen virkelig repræsentation, men kun skyggen af en sådan, hvilket betyder, at den lovgivende magt aldrig vil få ordentlig information eller få folkets tillid. Lovene vil derfor blive vedtaget af mænd, som hverken bekymrer sig om eller kender noget til lovenes virkninger og konsekvenser.

Senatet har magten til at bevilge midler og til sammen med præsidenten for De Forenede Stater at fordele penge og løn til embedsmænd, som de selv udpeger, selv om de hverken er folkets repræsentanter eller ansvarlige over for dem. Disse og andre store beføjelser (for eksempel udpegelsen af slutningen af traktater og retten til at kunne anklage præsidenten), deres indflydelse på og samarbejde med den højeste udøvende

magt, deres lange embedsperiode, det faktum at de altid er forsamlede, gør sammen med, at de er en gren af den lovgivende magt, at magtbalancen i regeringen er ødelagt og gør det muligt for dem at begå overgreb på folkets rettigheder og pligter.

De Forenede Staters dømmende magt kan absorbere og ødelægge den dømmende magt i flere stater, hvilket gør loven trættende, indviklet og dyr. Hermed bliver retfærdighed uopnåelig for størstedelen af samfundet på samme måde som i England, hvilket gør det muligt for de rige at undertrykke og ødelægge de fattige.

De amerikanske staters præsident har ikke noget forfatningsråd (hvilket er noget helt nyt i forhold til enhver kendt og regelmæssig regering). Han har dermed ikke adgang til ordentlig information og råd og vil blive styret af yndlinge og favoritter – eller være Senatets værktøj.

Bernard Bailyn (red.): *The Debate on the Constitution. Federalist and Antifederalist Speeches, Articles, and Letters During the Struggle over Ratification*, vol. 1, Library of America 1993, s. 346-347.

Tekst 3.5 James Madison om forfatningen, 26. januar 1788 (0,6 normalside)

The Federalist Papers er en samling af artikler og essays, som Alexander Hamilton, James Madison og John Jay under pseudonymet "Publius" offentliggjorde i flere aviser, heriblandt *Independent Journal*, i 1787-1788. Navnet "Publius" henviser til den romerske aristokrat Publius Valerius, der i 509 f.v.t. var med til at indføre den romerske republik. Han gik også under navnet Publicola, hvilket betyder "folkets ven". I nedenstående uddrag af artikel nummer 45 forsvaret James Madison forfatningen.

De magtbeføjelser, som den foreslåede forfatning giver den føderale regering, er begrænsede og veldefinerede. De øvrige beføjelser forbliver hos staternes regeringer og er talrige og ikke nøjere fastlagte. De førstnævnte beføjelser vil først og fremmest blive anvendt i forhold til ydre anliggender som for eksempel krig, fred, forhandlinger og handel med udlandet, og det er også i den forbindelse, at det kan komme på tale at udskrive skatter. Staternes magtbeføjelser vil normalt indbefatte alle de ting, der vedrører folks dagligliv, rettigheder og ejendom samt den enkelte stats opbygning, forbedring og velstand.

Den føderale regerings tiltag vil være mest omfattende og afgørende i perioder

med krig og andre faretruende situationer, mens staterne vil tage sig af forhold i perioder med fred og sikkerhed. Da de førstnævnte perioder sikkert ikke er lige så hyppige som de sidstnævnte, vil staternes regeringer også her have en fordel i forhold til den føderale regering. I øvrigt er det sådan, at hvis den føderale regering får tilstrækkelige midler til det nationale forsvar, vil der sjældent opstå sådanne faretruende situationer, som man ellers kunne forestille sig ville give den føderale regering mere magt i forhold til staterne.

Bernard Bailyn (red.): *The Debate on the Constitution. Federalist and Antifederalist Speeches, Articles, and Letters During the Struggle over Ratification*, vol. 2, Library of America 1993, s. 105.

Tekst 3.6 Alexis de Tocqueville om føderalisternes betydning, 1835 (0,7 normalside)

Den franske adelsmand Alexis de Tocqueville (1805-1859) blev i 1831 sendt til USA for at studere det amerikanske fængselsystem, men valgte i stedet at undersøge det amerikanske samfund. Han udgav sine iagttagelser i et tobindsværk om demokratiet i Amerika, hvor bind 1 udkom i 1835.

Det parti, der ville indskrænke den folkelige magt, søgte navnlig at bringe deres doktriner i anvendelse på unionens forfatning, hvilket gav dem betegnelsen *føderal*.

Det andet parti, som hævdede at være den eneste tilhænger af friheden, valgte betegnelsen *republikaner*.